

गणपत्यथर्वशीर्षोपनिषत्
gaṇapatyatharvaśīrṣopaniṣat

(९) ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः । भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ।
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाग्ँसस्तनूभिः । व्यशेम देवहितं यदायुः । स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति
नः पूषा विश्ववेदाः । स्वस्ति नस्ताक्षर्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

Om bhādraṃ karṇebhiḥ śṛṇuyāma devāḥ । bhādraṃ paśyemākṣabhīryajātrāḥ ।
sthirairāṅgaistuṣṭuvāg m̐ sāstanūbhiḥ । vyaśema devahitaṃ yadāyuh । svasti na
indro vṛddhaśravāḥ । svasti naḥ pūṣā viśvavedāḥ । svasti nastārksyo
ariṣṭanemiḥ । svasti no bṛhaspatīrdadhātu ॥

Om śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ

ॐ नमस्ते गणपतये । त्वमेव प्रत्यक्षं तत्त्वमसि । त्वमेव केवलं कर्ताऽसि । त्वमेव केवलं
धर्ताऽसि । त्वमेव केवलं हर्ताऽसि । त्वमेव सर्वं खल्विदं ब्रह्मासि । त्वं साक्षादात्माऽसि
नित्यम् ॥ १ ॥

Om namaste gaṇapataye । tvameva pratyakṣaṃ tattvāmasi । tvameva kevalaṃ
kartā'si । tvameva kevalaṃ dhartā'si । tvameva kevalaṃ hartā'si । tvameva
sarvaṃ khalvidaṃ brahmāsi । tvaṃ sākṣādātmā'si nityam ॥ 1 ॥

ऋतं वच्मि । सत्यं वच्मि ॥ २ ॥
ṛtaṃ vacmi । satyaṃ vacmi ॥ 2 ॥

अव त्वं माम् । अव वक्तारम् । अव श्रोतारम् । अव दातारम् । अव धातारम् । अवानूचानमव
शिष्यम् । अव पश्चात्तात् । अव पुरस्तात् । अवोत्तरात्तात् । अव दक्षिणात्तात् । अव
चोर्ध्वात्तात् । अवाधरात्तात् । सर्वतो मां पाहि पाहि समन्तात् ॥ ३ ॥

ava tvam mām | avā vaktāram | avā śrotāram | avā dātāram | avā dhātāram |
avānūcānamava śiṣyam | avā paścāttāt | avā purastāt | avottarāttāt | avā
dakṣiṇāttāt | avā cordhvāttāt | avādhārāttāt | sarvato mām pāhi pāhi samāntāt
|| 3 ||

त्वं वाङ्मयस्त्वं चिन्मयः । त्वमानन्दमयस्त्वं ब्रह्ममयः । त्वं सच्चिदानन्दाऽद्वितीयोऽसि । त्वं
प्रत्यक्षं ब्रह्मासि । त्वं ज्ञानमयो विज्ञानमयोऽसि ॥ ४ ॥

tvam vāṅmayastvam cinmayah | tvamānandamayastvam brahmayah | tvam
saccidānandā'dvītyo'si | tvam pratyakṣam brahmāsi | tvam jñānamayo
vijñānamayo'si || 4 ||

सर्वं जगदिदं त्वत्तो जायते । सर्वं जगदिदं त्वत्तस्तिष्ठति । सर्वं जगदिदं त्वयि लयमेष्यति ।
सर्वं जगदिदं त्वयि प्रत्येति । त्वं भूमिरापोऽनलोऽनिलो नभः । त्वं चत्वारि वाक्पदानि ॥ ५ ॥

sarvam jagadidaṁ tvatto jāyate | sarvam jagadidaṁ tvattastiṣṭhatī | sarvam
jagadidaṁ tvayi layameṣyati | sarvam jagadidaṁ tvayi pratyeti | tvam
bhūmirāpo'nalo'nilo nabhaḥ | tvam catvāri vākpadāni || 5 ||

त्वं गुणत्रयातीतः । त्वं अवस्थात्रयातीतः । त्वं देहत्रयातीतः । त्वं
कालत्रयातीतः । त्वं मूलाधारस्थितोऽसि नित्यम् । त्वं शक्तित्रयात्मकः । त्वां
योगिनो ध्यायन्ति नित्यम् । त्वं ब्रह्मा त्वं विष्णुस्त्वं रुद्रस्त्वमिन्द्रस्त्वमग्निस्त्वं
वायुस्त्वं सूर्यस्त्वं चन्द्रमास्त्वं ब्रह्म भूर्भुवः स्वरोम् ॥ ६ ॥

tvam guṇatrayātītaḥ | tvam avasthātrayātītaḥ | tvam dehatrayātītaḥ | tvam
kālatrayātītaḥ | tvam mūlādhārasthito'si nityam | tvam śaktitrayātmaḥ | tvām
yogino dhyāyanti nityam | tvam brahmā tvam viṣṇustvam
rudrastvamindrastvamagnistvam vāyustvam sūryastvam candramāstvam
brahma bhūrbhuvāḥ svarom || 6 ||

गुणादिं पूर्वमुच्चार्य वर्णादीं स्तदनन्तरम् । अनुस्वारः परतरः । अर्धेन्दुलसितम् ।
तारेण ऋद्धम् । एतत्तव मनुस्वरूपम् ।

guṇādīṃ pūrvamuccārya varṇādīṃ stadanantaram | anusvāraḥ paratarah |
ardhendulasitam | tāreṇa ṛddham | etattava manúsvarūpam |

गकारः पूर्वरूपम् । अकारो मध्यमरूपम् । अनुस्वारश्चान्तरूपम् ।

बिन्दुरुत्तररूपम् । नादः सन्धानम् । सगुंहिता सन्धिः । सैषा गणेशविद्या । गणक
ऋषिः । निचृद्गायत्रीच्छन्दः । गणपतिर्देवता । ॐ गं गणपतये नमः ॥ ७ ॥

gakāraḥ pūrvarūpam | akāro madhyamarūpam | anusvāraścāntyarūpam |
binduruttararūpam | nādaḥ sandhānam | sagrī hitā sandhiḥ | saiṣā gaṇeśavidyā
| gaṇaka ṛṣiḥ | nicṛdgāyātrīcchandaḥ | gaṇapatirdevatā | om gam gaṇapataye
namah || 7 ||

एकदन्ताय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि । तन्नो दन्तिः प्रचोदयात् ॥ ८ ॥

ekadantāya vidmahe vakratuṇḍāya dhīmahī | tanno dantiḥ pracodayāt || 8 ||

एकदन्तं चतुर्हस्तं पाशमङ्कुशधारिणम् । रदं च वरदं हस्तैर्बिभ्राणं मूषकध्वजम् ॥

रक्तं लम्बोदरं शूर्पकर्णकं रक्तवाससम् । रक्तगन्धानुलिप्ताङ्गं रक्तपुष्पैः सुपूजितम् ॥

भक्तानुकम्पिनं देवं जगत्कारणमच्युतम् । आविर्भूतं च सृष्ट्यादौ प्रकृतेः

पुरुषात्परम् ॥ एवं ध्यायति यो नित्यं स योगी योगिनां वरः ॥ ९ ॥

ekadantaṁ caturhastam pāśamaṅkuśadhāriṇam | radaṁ ca varadaṁ

hastairbibhraṇam mūśakadhvajam || raktaṁ lambodaram śūrpakarṇakam

raktavāsasam | raktagandhānuliptāṅgam raktapuṣpaiḥ supūjitam ||

bhaktānukampinaṁ devaṁ jagatkāraṇamacyutam | āvirbhūtaṁ ca sṛṣṭyādau

prakṛteḥ puruṣātparam || evaṁ dhyāyati yo nityaṁ sa yogī yooginām varaḥ

|| 9 ||

एकदन्तं चतुर्हस्तं पाशमङ्कुशधारिणम् । रदं च वरदं हस्तैर्बिभ्राणं मूषकध्वजम् ॥

रक्तं लम्बोदरं शूर्पकर्णकं रक्तवाससम् । रक्तगन्धानुलिप्ताङ्गं रक्तपुष्पैः सुपूजितम् ॥

भक्तानुकम्पिनं देवं जगत्कारणमच्युतम् । आविर्भूतं च सृष्ट्यादौ प्रकृतेः

पुरुषात्परम् ॥ एवं ध्यायति यो नित्यं स योगी योगिनां वरः ॥ ९ ॥

ekadāntam caturhastam pāsamānkuśadhāriṇam | radam ca varadam
hastairbibhrānam mūṣakadhvajam || raktaṁ lambodaram śūrpakarṇakam
raktavāsasam | raktāgandhānuliptāṅgam raktapūṣpaiḥ supūjitam ||
bhaktānukampinam devaṁ jagatkāraṇamacyutam | āvirbhūtam ca sṛṣṭyādau
prakṛteḥ puruṣātparam || evaṁ dhyāyati yo nityam sa yogi yooginām vāraḥ
|| 9 ||

नमो व्रातपतये । नमो गणपतये । नमः प्रमथपतये । नमस्तेऽस्तु

लम्बोदरायैकदन्ताय विघ्ननाशिने शिवसुताय वरदमूर्तये नमः ॥ १० ॥

namo vrātapataye | namo gaṇapataye | namaḥ pramathapataye | namaste'stu
lambodarāyaikadantāya vighnanāśīne śivasutāya varadamūrtaye namaḥ || 10 ||